

Nr 3-4 2008

Medsols

Hej alla medlemmar i Folkkampanjen!

I detta nummer av Medsols finns en bilaga med inbetalningskort och en uppmaning att hjälpa oss att bli fler. I dessa tider, med en febril lobbyverksamhet från atomindustrins sida, är vår röst viktig. Ju fler vi blir desto bättre hörs vi!

Du kan naturligtvis också skicka in adresserna på dem som du tror är intresserade med e-post.

Adressen är: info@folkkampanjen.se

Vi har fått en ny hemsida. Där kommer vi att försöka att presentera så mycket nyheter som möjligt. Du som har dator kan gå in och titta på www.folkkampanjen.se

Är du intresserad av kärnavfallsfrågor så finns mängder med information på www.milkas.se

Vårt kansli är numera bemannat alla dagar. Anne-Mari svarar gärna på era frågor och vidarebefordrar era synpunkter till styrelsen på telefon 08-84 14 90.

Vi har inte flyttat men vi har fått ny postadress: Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen, Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm.

De flesta av er har redan betalat för 2008 men inte alla. Gör det för vi är verkligen i behov av medlemsavgifterna!

Vi som gjort detta nummer av Medsols är Göran Bryntse, Anne-Mari Pettersson och Eia Liljegren-Palmær. Layouten svarar Sofia Härén på Miljömagasinet för.

Till sist: Glöm inte höstmötet i Hedesunda!
Medsols redaktion

Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen

Folkkampanjen är en partipolitiskt obunden ideell förening, som vill att vi alla ska hushålla med naturens resurser och tänka på naturens kretslopp.

Vi vill arbeta för att människorna på jorden ska få en bättre framtid, i ett väl utvecklat samhälle där vi använder energin mer effektivt och producerar el ur förnyelsebara energikällor.

I effektivisering, sol, vind och biobränslen, där hittar vi framtiden.

Folkkampanjen samlar människor i en rörelse, och arbetar för en bred opinion mot kärnkraft och kärnvapen. Vi påverkar beslutsfattare, samlar information, granskar och kritiserar.

Gå med du också!

Ingen renässans för atomkraft

I mitten på september kom det internationella atomenergiorganet IAEA med sin rapport över atomkraftsproduktionen i världen.

Till sin, förmodar jag, stora sorg var de tvungna att medge att andelen atomkraftproducerad el återigen minskat under 2007. I Europa med sex procent och totalt i världen med två procent. Detta motsvarar bortfallet av cirka 10 reaktorer, skriver Mycle Schneider i Bulletin of the Atomic Scientist den 16 september 2008.

Just nu finns det 439 reaktorer i drift i hela världen, ingen renässans för kärnkraft minsann.

Eia Liljegren-Palmær

Källa: www.thebulletin.org

Börja avveckla kärnkraften nu

I år är det 28 år sedan politikerna i Sverige lovade avveckla kärnkraften. Det är två år kvar till 2010, det år som kärnkraften skulle vara avvecklad enligt den segrande linjen i folkomröstningen, linje 2, stödd av socialdemokraterna och folkpartiet. I dagens läge kan man bara konstatera att linje 2 lurade svenska folket.

En av folkpartiets ledare inom linje 2, Hans Blix, har ju också offentligt tillstått att han hela tiden såg det som en bluff. Han har alltid varit en stor förspråkare för kärnkraften.

Tack vare utvecklingen utomlands har dock alternativen till kärnkraften nu blivit överlägsna kärnkraften även ekonomiskt. Vindkraften är enligt bedömningar i USA betydligt billigare än ny kärnkraft, liksom effektivare energianvändning. Dessutom har vi ett växande elöverskott i Sverige.

Sverige får stort elöverskott
Hittills i år har Sverige exporterat cirka 6 TWh, motsvarande ungefär vad en normalstor svensk reaktor producerar under ett helt år. Och detta elöverskott

kommer att växa, det hävdar nu även Energimyndigheten. Elförbrukningen i Sverige minskar, på årsbasis är den nu under 145 TWh. År 2001 var den cirka 150 TWh.

Samtidigt kommer Sveriges elproduktion enligt kraftindustrin att fram till 2015 öka med cirka 25 TWh. Om det visar sig att elförbrukningen inte kommer att öka fram till 2015 får vi då ett elöverskott i Sverige på cirka 30 TWh, nästan hälften av nuvarande kärnkraftsproduktion.

Mycket tyder faktiskt på att elförbrukningen inte kommer att öka i Sverige i framtiden. Intel har nyligen lanserat en ny processor, Atom, som drar mindre än hälften av vad deras nuvarande processorer i bärbara datorer gör.

Stoppa effekthöjningen

Själv har jag nyligen köpt en golvampa från IKEA, Jansjö, baserad på vita lysdioder, som bara drar cirka 3 watt men lyser som en vanlig glödlampa på 60 watt. Philips räknar med att år 2014 kommer deras vita lysdioder att vara cirka fyra gånger energisnålare än dagens kompaktlysrör.

Så nu finns ett gyllene tillfälle att börja avveckla kärnkraften. Ett första steg är att stoppa den planerade utbyggnaden av

Forsmark. Den behövs inte utan undergräver bara ekonomin för alternativen till kärnkraften.

Den är dock främst motiverad av den bristande säkerheten i Forsmark. I sommar har två allvarliga incidenter inträffat i Forsmark trots myndigheternas försäkran om att Forsmark nu har åtgärdat den bristande säkerhetskultur som ledde till den mycket allvarliga incidenten för två år sen.

Dels slog blixten ner i juni och visade att de tekniska reservsystemen inte fungerade. Dels upptäcktes efter sommaren att en viktig säkerhetsventil varit avstängd i över ett år utan att någon brytt sig.

Att mot den bakgrunden höja effekten i Forsmark betydligt med ännu mindre säkerhetsmarginaler som följd är att spela rysk roulette med säkerheten. Därför är det angeläget att överklaga Miljödomstolens ansvarslösa klartecken för en sådan utbyggnad.

Miljödomstolen verkar helt blunda för de säkerhetsproblem i Forsmark som är helt uppenbara för dem som följer vad som händer i detta kärnkraftverk.

LO begriper ingenting

LO vill också bygga ny kärnkraft, trots att det idag är det dyraste alternativet. De tror

felaktigt att basindustrin skulle ha råd att köpa ny kärnkraft, som enligt Amory Lovins skulle kosta cirka en krona per kWh att producera på en fungerande marknad.

Det har dessutom visat sig att ett elöverskott inte, som LO tror, leder till sänkta elpriser. Trots årets stora elöverskott har elpriset stigit till rekordnivåer. Skälet till detta är ju att det inte finns en fungerande elmarknad i Sverige, den manipuleras av Vattenfall, Eon och Fortum.

LO borde därför rikta sig mot dessa tre stora kraftbolag och mot att politikerna inte gör något mot dessa bolags manipulerande av elmarknaden istället för att okunnigt tro att ny kärnkraft i Sverige skulle lösa industrins problem.

Stäng en reaktor om året

Det är alltså fullt realistiskt att Sverige, med början nästa år, stänger av en reaktor om året utan att vi får någon brist på elkraft i Sverige. Nu finns ingen ursäkt för politikerna att strunta i vad de lovade svenska folket i folkomröstningen om kärnkraft 1980. Varför händer inget?

*Göran Bryntse, Tekn. Dr.
Ordförande i Folkkampanjen
mot kärnkraft-kärnvapen*

Sverige har i år exporterat el motsvarande en atomreaktor.

Olkiluoto 3 – en teknisk och ek

År 2005 inleddes i Finland byggandet av Olkiluoto 3 reaktorn nära Rauma, snett norrut från Gävle på andra sidan Bottenviken. Sedan starten har bygget följts av problem och förseningar.

Olkiluoto 3 reaktorn (OL3) är en EPR-prototyp (European Pressurized Reactor) och den kommer att bli den största reaktorn i världen med 1 600 MW. Det är dock viktigt att tillägga att även den EPR-reaktor som byggs i Flamanville i Frankrike

uppges vara en prototyp. Eftersom OL3-bygget inleddes först är alltså OL3 en prototyp för en prototyp.

OL3 inhandlades för ett "nycklarna-i-handen-pris" på 3,2 miljarder euro av det franska företaget Areva där även Siemens

är delägare. När projektet diskuterades i Finlands riksdag under våren 2002 nämndes ett pris på 2,3 miljarder euro. Idag har priset enligt franska källor stigit med minst 2,2 miljarder euro. Avsikten var att reaktorn skulle tas i bruk år 2009. På grund av en hel mängd tekniska problem och olika missöden beräknar man nu att reaktorn skall tas i bruk år 2011.

På grund av förseningen kommer även de nordiska elkonsu-

menterna att drabbas. Enligt Elfin, som ägs av 24 stora finska företag och som är avsett att bevaka företagens energiintressen, kommer förseningen att medföra en extra räkning på 3 miljarder euro för de nordiska konsumenterna. Detta på grund av att "billig" energi inte finns att tillgå från och med 2009 som planerat.

Dessutom kommer energibolagen att bli tvugna att inhandla emissionsrättigheter för minst 500 miljoner euro. Även den här räkningen kommer att överföras på konsumenterna.

Hårresande fakta

OL3 projektet har varit utsatt för en hel del problem. Nedan ett litet smakprov.

I juli 2006 publicerade den finska Strålskyddscentralen (STUK) en hårresande rapport om OL3-bygget. Man konstaterade bland annat:

- Att de organisationer som är med om att bygga OL3-enheten inte i alla avseenden fungerar motsvarande STUK:s förväntningar vad gäller verksamhet i enlighet med god säkerhetskultur.

- Att den tid och arbetsmängd som behövs för den detaljerade planeringen av OL3-enheten klart underskattades när avtalet om generaltidtabellen ingicks.

- Att leverantören i början av projektet inte var tillräckligt bekant med det finländska sättet att fungera.

- Att de organisationer som deltar i OL3-projektet ännu inte

hade en klar gemensam uppfattning om hur kraftigt man i byggnadsskedet borde främja medvetenhet om säkerheten.

Att det finns ett stort antal underleverantörer (2 000 från 28 olika länder, 40 procent från Finland) och att en del av dem inte har någon tidigare erfarenhet av byggandet av kärnkraftverk. Vid val av underleverantörer har man i slutskedet i allmänhet främst betonat offertens pris ifall den som gav offerten uppfyllde de bestämda kriterierna.

- Att det i synnerhet har varit problem med övervakningen av underleverantörernas kunande och styrningen av deras verksamhet.

- Att gjutningen av bottenplattan medförde problem. På byggplatsen fanns det ingen ledare, som entydigt skulle ha svarat för tillverkningen av bottenplattan och som skulle ha haft befogenheter att ge bindande direktiv för alla parter. Det hade upptäckts problem i några mindre gjutningar som gjorts tidigare på byggplatsen, men det ledde inte till åtgärder som skulle ha säkerställt ett problemfritt genomförande av den stora gjutningen.

Under tillverkningen av betongen ändrade man på den godkända sammansättningen. Avvikelserna i samband med betongens sammansättning och gjutningen behandlades inte öppet och utan fördröjning.

- Att även tillverkningen av stålfodringen i reaktorinneslutningen vållade problem.

Problem i Forsmark

I slutet av augusti fick Forsmark till allmän förvåning klartecken från Miljödömsstolen att höja effekten hos de tre reaktorerna, trots fortsatta säkerhetsproblem och bristande säkerhetskultur.

Sålunda ska den totala effekten höjas med 410 MW eleffekt, fördelat på Forsmark 1, 120 MW, 2009, Forsmark 2 också 120 MW 2010. Forsmark 3 får den största effekthöjningen på 170 MW år 2011. Totalt blir då Forsmarks kapacitet 3 600 MW el.

Elenergiproduktionen ökar totalt med cirka 3,3 TWh på årsbasis till cirka 28 TWh per år. Kostnaden för effekthöjningen beräknas till cirka 10 miljarder kronor, pengar som istället borde satsas på energihushållning och förnybar energi.

Effekthöjningen innebär ökade miljöproblem och

ökade risker. Kylvattentemperaturen ut i havet blir nu 11 grader varmare än den normala havstemperaturen istället för 10 grader, förutom ett större flöde i kubikmeter per sekund.

Det kommer att öka koldioxidhalten i atmosfären, eftersom haven avdunstar mer koldioxid ju varmare de är. Det blir också cirka 15 procent mer högaktivt avfall. Mer strålning i härden innebär ökade risker för korrosion och sprickbildning.

Högre temperatur i härden gör också att tidsmarginalen för att undvika en hårdsmälta vid ett totalt strömbavbrott krymper från idag cirka 1,5 timmar till kanske ner mot en timme.

Bristande säkerhetskultur

Effekthöjningarna har medgetts trots fortsatta problem med säkerhetskulturen i Forsmark.

I juni skedde ett blixtnedslag som gjorde att samtliga åtta huvudcirkulationspumpar vid reaktor 2 slogs ut. Ett antal

energilagrar ska vid en sådan störning garantera tillräcklig kylning av kärnbränslet, men det visade sig att inga energilagrar fungerade, trots att IAEA i sin rapport från i höstas godkände Forsmarks säkerhetskultur efter sin inspektion. Forsmarks ledning beslutade då att sänka effekten för att kompensera att de av säkerhetsskäl konstruerade energilagren inte fungerade.

En händelse inträffade i Olkiluoto i Finland i våras som visade att energilagren inte fungerade som det var tänkt. Svenska myndigheter frågade då Forsmarks ledning om det fanns brister i deras energilagrar, som var av samma typ som i Olkiluoto.

Forsmark svarade då, enligt Niklas Larsson på Strålsäkerhetsmyndigheten, att man förväntade sig att energilagren skulle

fungera i Forsmark, även om de inte gjorde det i Finland. Verkligheten har nu alltså än en gång visat att Forsmarks ledning inte har en aning om hur säkerhetssystemen fungerar.

Milkas överklagar

Som om det inte var nog med det så uppdagades nu i augusti att en säkerhetsventil vid Forsmark 2 varit avstängd i över ett år utan att någon märkt det.

Det är alltså uppenbart för alla utom domaren vid Miljödömsstolen i Nacka, som enligt uppgift var ointresserad av säkerhetsaspekter, att säkerhetskulturen i Forsmark är så dålig att inga effekthöjningar där bör tillåtas. Därför har Milkas överklagat Miljödömsstolens beslut och hoppas på en lite mer ansvarskännande domare i nästa instans.

Göran Bryntse

Milkas har överklagat beslutet om en effekthöjning i Forsmark.

Finska Greenpeace genomförde en protestaktion i en av kranarna vid Olkiluoto-bygget i maj 2007. De hängde upp banderoller med texten: French Nuclear Disaster (Fransk atomkatastrof).

Ekonomisk katastrof

Foto: Paul Rimmerfors

Ulla Klötzer belyste på en föreläsning på ESF i Malmö de många problemen vid Olkiluoto 3-bygget.

Stålfodringens uppgift är att göra inneslutningen tät och på så sätt hindra att radioaktiva ämnen läcker ut i omgivningen även om reaktorn skulle skadas. Det blev på en underleverantörs ansvar att välja tillverkaren av stålfodringen och övervaka tillverkningen av den.

Denna tillverkare har inte tidigare levererat utrustning till kärnkraftverk. Kraven på kvaliteten och på övervakningen av tillverkningen var någonting nytt och överraskande för tillverkaren.

Strejkvarning

I början av augusti det här året inträffade en brand vid OL3-enheten. De första nyheterna betonade att det endast var fråga om en obetydlig händelse. Några dagar senare visade det

sig dock att branden hade förorsakat betydande skador på väggkonstruktionerna. Både ytter- och innerväggarna hade skadats. För att åtgärda detta krävs stora gjutningsarbeten och arbetena uppskattades ta flera månader.

I mitten av augusti fäste ett aktualitetsprogram vid Finlands TV (YLE) uppmärksamhet vid allvarliga överträdelser beträffande gjutningsarbetena vid OL3-enheten. Strålskyddsmyndigheten STUK överlämnade två rapporter om detta till arbets- och näringsministeriet som ansvarar för energifrågorna. Båda rapporterna fäste som väntat uppmärksamhet endast vid några delar men ansåg för övrigt att allt var i ordning.

I mitten av augusti meddelade även Associated Press (AP) att "flera anställda, även några i ledarposition, hade lämnat OL3-byggprojektet på grund av oegentligheter redan i början av byggskedet.

Neutral kontroll?

I slutet av augusti utlyste Finlands byggnadsarbetarförbund en strejkvarning för OL3-bygget. Enligt förbundet hade det franska företaget Bouygues vägrat att förklara hur byggarbetarnas skatter och socialsäkerhetsavgifter hade skötts. Strejken avblåstes. Byggnadsarbetarförbundet meddelade att de hade fått uppgifter om hur ärendet hade skötts.

Den allra nyaste skandalen gäller STUK:s generaldirektör, Jukka Laaksonen.

I Arevas halvårsrapport publicerades delar av ett brev som Jukka Laaksonen hade skickat till Arevas generaldirektör Anne Lauvergeon. Brevet ger anledning att starkt betvivla STUK:s auktoritet som neutral kontrollmyndighet.

Ett citat (översatt) från det publicerade brevet: "Jag önskar försäkra er/dig att min bedömning av Olkiluoto 3-projektets framgång enbart baserar sig på AREVA:s genomförande av tillfredsställande kvalitet och säkerhet. Trots en del tidigare svårigheter tvivlar jag inte på den slutliga produktens kvalitet. Jag har i alla mina diskussioner med den tekniska och allmänna publiken försökt påpeka att jag fortfarande är mycket nöjd med det val TVO gjorde då de undertecknade kontraktet med AREVA år 2003..."

"Jag inser till fullo värdet av AREVA:s pionjärbete för att åter etablera kärnkraftsförmågan i västvärlden och i USA och jag tror inte att något annat företag hade kunnat utföra ett bättre arbete under dessa omständigheter..."

"AREVA och dess underleverantörer förblir ledande inom kärnkraftsindustrin. De erbjuder den bästa produkten och den säkraste produkten."

Amen och Gud välsigne oss när denna katastrofreaktor tas i bruk!

*Ulla Klötzer
Kvinnor Mot Atomkraft
Finland*

EU – en union för kärnkraft

Birgitta Möller i Helsingborg, tidigare ordförande i FMKK, höll under European Social Forum i Malmö ett föredrag om vad Lissabonfördraget betyder för Sveriges självständighet bland annat när det gäller energin. En proposition om fördraget har lagts fram av regeringen.

I regeringens proposition om Lissabonfördraget sidan 9, föreslås förändringar i lagtexten enligt följande:

3§ (nuvarande lydelse) Europeiska gemenskaperna får efter Sveriges anslutning till Europeiska Unionen fatta beslut som gäller här i landet...

3§ (föreslagen lydelse) Europeiska gemenskaperna eller Europeiska Atomenergigemenskapen (Euratom) får efter Sveriges anslutning till Europeiska Unionen fatta beslut som gäller här i landet...

Detta betyder i klartext att om riksdagen godkänner Lissabonfördraget så förlorar Sverige återigen en viktig del av sin självbestämmanderätt!

Favoriserar kärnkraft

Enligt Lissabonfördragets reviderade version av Euratomfördraget, nu kallat EAEC Treaty är Euratom överordnat EU!

I artikel 3 står: "Uppgifterna vilka anförtrots Euratomgemenskapen skall utföras av följande institutioner: ett europeiskt parlament, ett ministerråd,

en kommission, en domstol, ett revisionsutskott.

Varje institution skall agera inom gränsen för de befogenheter som är i överensstämmelse med Euratomfördraget."

Med andra ord: Europeiska Unionen har uppdraget att prioritera, ge support till och favorisera kärnkraft före andra energislag.

Vara med och påverka?

Den 20 november i år skall Riksdagen rösta om propositionen. Det krävs bara en fjärdedel av riksdagsledamöterna för att stoppa fördraget. Påverka (s)-ledamöterna i din valkrets!

Om du anser att Sverige kan påverka i EU så ta del av nedanstående fakta. EU-parlamentet fattar de flesta av sina beslut med enkel majoritet, vilket motsvarar 376 röster. Det kommer att fullständigt domineras av de största medlemsländerna. Parlamentet kommer efter valet 2009 att ha 751 medlemmar. Av dessa upptar de sex största länderna (Tyskland, Frankrike, Storbritannien, Italien, Spanien och Polen) tillsammans 421 platser, de övriga 21 länderna således tillsammans 330 (varav Sverige 20).

Av de stora länderna är bara Tyskland emot kärnkraft än så länge. Det försiggår en stor lobbyverksamhet för kärnkraft i det landet också och lobbyisternas resurser är milt uttryckt enorma.

Birgitta Möller

Folkkampanjen på ESF 2008 i Malmö

På Europeiskt Socialt Forum (ESF) i Malmö 17-21 september fanns både FMKK och Milkas på plats. Det hölls också en rad föreläsningar om bland annat slutförvaring av avfall och de många riskerna med kärnkraft.

Foto: Paul Rimmerfors

Nils Axel Mörner om riskerna med slutförvaringen.

Milkas bokbord.

Chris Busby talade om hälsoriskerna med radioaktivt material.

UTDRAG EURATOMFÖRDRAGET:

Avdelning I, Gemenskapens uppgifter, Artikel 2

För att fullgöra sin uppgift skall gemenskapen i den ordning som anges i detta fördrag a) främja forskning och säkerställa spridning av teknisk information, c) underlätta investeringar och, särskilt genom att uppmuntra initiativ från företagens sida, säkerställa att sådana viktiga anläggningar kommer till stånd som behövs för utvecklingen av kärnenergin inom gemenskapen.

Avseende uranbrytning

Kapitel 6, Försörjning – Artikel 52

1. Försörjningen med malmer, råmaterial och speciella klyvbara material skall i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel säkerställas enligt principen om lika tillgång till resurserna och genom en gemensam försörjningspolitik.

2. För detta ändamål upprättas härmed en byrå; denna skall ha optionsrätt till malmer, råmaterial och speciella klyvbara material, som produceras inom medlemsstaternas territorier, samt ensamrätt att ingå avtal om leverans av malmer, råmaterial eller speciella klyvbara material från länder inom eller utom gemenskapen.

Avsnitt 1, Byrån – Artikel 56

Medlemsstaterna skall garantera att byrån fritt får utöva sin verksamhet inom deras territorier.

Avsnitt 2, Malmer, råmaterial och speciella klyvbara material från gemenskapen – Artikel 57

Avsnitt 5, Bestämmelser om försörjningsplikt

– Artikel 70 Kommissionen får inom ramarna för gemenskapens budget och på de villkor som den själv bestämmer, finansiellt medverka i prospekteringsverksamhet inom medlemsstaternas territorier.

Här hittar du information om Euratom:
www.eu-upplysningen.se/Amnesomraden/Energi/Euratom

Riksrevisionen:

Krisberedskapen brister i Sverige

Den 27 augusti överlämnade Riksrevisionen en intressant redogörelse till Riksdagen. I den kan man bland annat läsa hur det står till med beredskapen när det gäller kärnkraftsolyckor, dammbrott och säker elförsörjning.

Självklara och grundläggande samhällsfunktioner skall även fungera vid mycket allvarliga, extraordinära händelser, det har riksdagen och regeringen beslutat. Vi skall kunna handla livsmedel, ha värme och ljus och få vård om vi blir sjuka.

Under åren 2007 och 2008 har Riksrevisionen genomfört ett antal granskningar av statens beredskap för att hantera mycket omfattande samhällskriser. En del saker har blivit bättre, står det att läsa i rapporten, men den samlade bedömning som Riksrevisionen gör är att krisberedskapen i Sverige har betydande brister på flera områden.

En orsak till detta är den svenska förvaltningsmodellen med självständiga myndigheter och kommunalt självstyre. Det är regeringen som har ansvaret för den centrala samordningen av krisberedskapen.

Kärnkraftsolycka

Riksrevisionen skriver att de under de senaste åren sett flera exempel på hur sårbart det moderna samhället är.

I rapporten beskrivs vad som händer vid en kärnkraftsolycka på kort och på lång sikt. Många

Foto: DeWitt Clinton/Creative Commons

Sverige saknar utrustning för att hantera en kärnkraftsolycka.

människor kan utsättas för höga stråldoser omedelbart. På längre sikt kan radioaktiva ämnen komma att lagras i livsmedel och grundvattnet kan förorenas.

Merparten av de övningar och andra insatser som gjorts avser det akuta skedet under en kärnkraftsolycka. Det långsiktiga arbetet efter en kärnkraftsolycka har inte övats tillräckligt. Det saknas också viktig utrustning som är avgörande för arbetet efter en olycka.

Granskningen visar att det råder osäkerhet om personalens uthållighet vid en kris och att saneringsplaner vid länsstyrelserna endera är ofullständiga eller saknas helt. "Sammanfattningsvis bedömer vi att förmågan att hantera en olycka i ett svenskt kärnkraftverk är mycket bristfällig vad gäller de långsiktiga konsekvenserna", står det i rapporten.

Sårbart elsystem

Även elsystemet har granskats och bedömningen blir att det är

osäkert om vårt elsystem klarar ett omfattande elavbrott.

Riksrevisionen skriver: "Att regeringen inte ställt tydliga krav på samhällets förmåga att hantera omfattande elavbrott. Övningsverksamheten tar inte tillräcklig hänsyn till svåra omvärldsförhållanden såsom störda eller utslagna kommunikationer, problem med transporter och liknande. Inte heller har ansvarig myndighet bedömt sårbarheten för det svenska elsystemet som helhet eller tagit fram ett tillfredsställande underlag som gör det möjligt att bedöma konsekvenserna och samhällets kostnader för ett omfattande elavbrott."

Förmågan att hantera ett omfattande elavbrott bedöms som god vid fysiska skador på stamnätet efter exempelvis en storm. Däremot bedöms förmågan att hantera skador på fjärrstyrningen av elförsörjningen som bristfällig och det kan medföra stora skador för samhället.

Eia Liljegren-Palmér

Källa: Rapport 2008/09:RRS1

Ett smutsigt avtal

I skuggan av presidentsvalskampanjen, kriget mot terrorismen, Irans förmodade kärnvapenframställning och Nordkoreas hot mot världsfreden, håller ett av de mest ödesdigra avtal på att ingås: atomkraftsavtalet mellan Indien och USA.

Detta avtal innebär att Indien får tillgång till obegränsad mängd klyvbart material. Ett Indien som varken skrivit på Icke-spridningsavtalet eller Provstoppsavtalet. Ett Indien som redan har atombomber.

Det har under flera år pågått ett intensivt lobbyarbete för att få de 45 länder som är med i den så kallade Nuclear Suppliers Group, det vill säga de länder som utövar det mesta av världshandeln med klyvbart material, att godkänna avtalet.

Den indiske premiärministern Manmohan Singh säger att avtalet innebär att hans land intar sin rätta plats bland världens

länder. För USA innebär avtalet att för första gången sedan 1974 (det år Indien sprängde sin första atombomb) kan deras kärnkraftsindustri göra affärer med Indien.

Avtalet kommer också att häva alla restriktioner för övriga länder i 45-gruppen. Vilket motagits med glädje av bland annat Ryssland, Kina och Frankrike.

Mindre utveckling

I en artikel i Washington Post den 21 september i år skriver Mira Kamdar att avtalet innebär att miljard dollar kommer att tas bort från de områden som verkligen behöver utvecklas, jordbruk, utbildning, hälsovård, bostäder och infrastruktur. Det innebär också att det blir mindre över för hållbara energisystem och minskning av utsläppen från kolkraftverken.

Vad handlar avtalet egentligen om? Det handlar om pengar, pengar och återigen pengar. USA

påstår att det kommer att ge tiotusentals nya jobb både i USA och i Indien, men sanningen är att det kommer att ge miljardkomster till kärnkraftsindustrin. Att rädda denna dödsjuka industri står högt på president Bushs önskelista.

Vad säger FN?

Vad säger då världssamfundet? Kommer FN att stillatigande se på hur Icke-spridningsavtalet åsidosätts? Vad gör Sveriges utrikesminister Carl Bildt? Varför har han inte agerat?

Förstår han inte att i och med detta avtal är det fritt fram för alla länder att strunta i ingångna överenskommelser?

Förstår han inte att detta kommer att öka antalet atomvapenstater?

Ännu är det inte för sent att agera Carl Bildt! Driv frågan i FN och EU. Världen har nog med atombomber. Vi vill inte ha fler!

Eia Liljegren-Palmér

Låt dig inspireras och informeras:

Följ med på höstmötet i Skaparbyn!

Den 11-12 oktober är det dags för Folkkampanjens traditionsenliga höstmöte på ön Ön utanför Hedesunda, då följande ämnesområden kommer att belysas: Klimat och Kärnkraft, Avfallet och Uranbrytningen.

Lördag 11/10

12.00-13.00 Lunch
13.00-14.30 Göte Bohman håller ett intressant föredrag samt bildspelsvisning om uranbrytningens konsekvenser.
14.30-15.00 Fikapaus
15.00-17.00 Avfallsseminarium
18.00-19.00 Middag
19.00-20.00 Filmvisning mm (två filmer om hälsoskador och röjningen efter Tjernobyl)

Söndag 12/10

09.00-10.00 Frukost
10.00-12.00 Strategi/Klimat. Göran Bryntse inleder
12.00-13.00 Lunch
13.00-14.30 Lars-Olov Höglund föreläser om miljöprovningen av Forsmark, samt SFR-lagret.
14.30-15.00 Fikapaus
15.00 Avslutning/Presskonferens om Forsmark

Det kommer med andra ord att bli en mycket spännande och lärorik helg! Tid för diskussion kommer att finnas och värdefulla kontakter kommer att knytas. Alla är hjärtligt välkomna!

Upplev de fantasieggande byggnaderna i Skaparbyn som arkitekten Ralph Erskine har ritat. Hela stället andas en kreativ och skapande atmosfär och vi är säkra på att alla kommer att trivas. Kök, matsal och duschar finns i huvudbyggnaden. Städ och disk ingår ej. Glöm inte ta med lakan och handduk! Läs mer om Skaparbyn på www.skaparbyn.se

Kostnad: Lördag 200 kr ingår lunch, fika, middag. Söndag 140 kr ingår frukost, fika, lunch. Anmäl om du önskar vegetarisk mat. Övernattning i sovsal kostar 150 kr.

De som behöver skjuts från Gävle till Hedesunda kan kontakta Folkkampanjens kansli, så ska vi försöka ordna samåkning med bil. Buss nr 48 eller 49 går från Gävle central till Hedesunda busstation. Se karta på vår hemsida: www.folkkampanjen.se

Anmäl dig snarast till info@folkkampanjen.se eller till Folkkampanjens kansli på telefon 08-84 14 90, dock senast den 7 oktober.

Väl mött önskar styrelsen!

Föredrag:

Uranbrytningens konsekvenser

Göte Bohman, från Hudiksvall, kommer till FMKK:s höstmöte i Skaparbyn, Hedesunda, den 11 oktober för att prata om uranbrytningens konsekvenser.

Han har varit mycket aktiv i byn Nianfors där man i vintras lyckades hindra en planerad provborrning efter uran.

Vi kommer att få del av det föredrag och bildspel som fick kommuninnevanorna att inse att uranbrytning inte bara har allvarliga konsekvenser i den omedelbara närheten av gruvområdet, utan faktiskt även flera mil utanför. Detta gjorde att den lilla byn med bara 30 fastboende snabbt kunde mobilisera över hundra personer i sina aktiviteter.

Föredraget innehåller följande delar:

- Världens uranbehov
- Hur man utviner uran
- Restprodukter och dess farlighet
- Vilka effekter uranbrytningen ger i närområdet
- Kampen i Nianfors.

Missa inte detta unika tillfälle att få kunskap och inspiration för det egna opinionsarbetet och knyta kontakter i den gemensamma kampen mot uranintressenterna.

Nianfors egen hemsida finns på www.nianfors.nu

